

Μνημεία και εκπαίδευση

Ενδεικτικές προτεινόμενες απαντήσεις

A. Περίληψη

Το δοκιμιογραφικό αυτό κείμενο επικεντρώνεται στην παρουσίαση της σχέσης των μνημείων με την εκπαίδευση. Τα μνημεία εκφράζουν την κοσμοαντίληψη ενός λαού και αποτελούν όχημα πολιτισμικό. Θα ήταν επομένως εύλογο να αξιοποιούνται από την εκπαίδευση για την πληρέστερη επικοινωνία των νέων με το παρελθόν. Η εκπαίδευση σήμερα, στοχεύει στη γνωριμία των διδασκομένων με τα μνημεία της χώρας, παρουσιάζοντας ωστόσο εγγενείς αδυναμίες. Οι επισκέψεις που λαμβάνουν χώρα έχουν καθηκοντολογικό χαρακτήρα, στερούνται προπαιδείας και καταλήγουν ατελέσφορες. Ταυτόχρονα οι πληροφορίες των σχολικών βιβλίων για τα μνημεία, εντάσσονται στο τεχνοκρατικό, εκπαιδευτικό πλαίσιο και δεν ευαισθητοποιούν. Η ευθύνη δεν ανήκει στους διδάσκοντες αλλά στην παθογένεια του εκπαιδευτικού συστήματος, που ενέχει τη μονομέρεια και την τυποποίηση. Πανάκεια για τη λύση του προβλήματος αποτελεί η βιωματική προσέγγιση.

B1

Οι γνώσεις που προσφέρουν τα σχολικά εγχειρίδια για τα μνημεία είναι ανεπαρκείς. Αυτό συμβαίνει γιατί οι γνώσεις δεν εντάσσονται στο ευρύτερο πολιτισμικό πλαίσιο και επομένως δεν

μπορούν να γειωθούν στο σήμερα. Από την άλλη ο εξετασιοκεντρικός χαρακτήρας του σχολείου, αποστεώνει την όποια πληροφορία και την καθιστά αγγαρεία, πάρεργο και κενό γράμμα. Έτσι οι διδασκόμενοι δεν εντρυφούν στην κατανόηση του τρόπου ζωής, σκέψης και συμπεριφοράς των ανθρώπων που δημιούργησαν τα μνημεία αλλά τα αντιλαμβάνονται σαν άψυχα αντικείμενα χωρίς ιδιαίτερη αξία. Αποτελεί αδήριτη ανάγκη να εθιστούν οι μαθητές στη συναναστροφή με τα μνημεία ώστε να χτίσουν μια βιωματική σχέση με το παρελθόν, μέσω της εκπαίδευσης.

B2

Το κείμενο είναι δοκίμιο γιατί έχει συγκεκριμένο και σαφές θεματικό κέντρο. Το θεματικό του κέντρο είναι η σχέση των ιστορικών μνημείων με τη σύγχρονη εκπαίδευση. Επιπλέον το κείμενο διαθέτει επιχειρηματολογία και τεκμηρίωση, ενώ προσπαθεί να πείσει για την ορθότητα των απόψεών του. Ο χαρακτήρας του είναι αποδεικτικός, η γλώσσα λογοκρατική και το ύφος επίσημο. (Ενδεικτικά αποσπάσματα κειμένου)

- B3. α)** «... Κοιτάζουν αλλά δεν βλέπουν»
 «... Η τυποποιημένη ατμόσφαιρα»
 «... Ο εκπαιδευτικός προπορεύεται, οι μαθητές ακολουθούν.»
 «... Ούτε το βίωμα να γεννήσουν»
 «... Είναι αδύνατο να καρποφορήσουν»

B3. β) Με τη χρήση του α' πληθυντικού προσώπου επιτυγχάνεται η οικείωση του αποδέκτη. Έτσι ο γράφων «αγκαλιάζει» τους αναγνώστες επισημαίνοντας την ευρύτητα του ζητήματος. Επιπλέον το κείμενο αποκτά ζωντάνια, αμεσότητα, παραστατικότητα (Ενδεικτικά αποσπάσματα)

Με τη χρήση του γ' πληθυντικού προσώπου προσδίδεται στο κείμενο επισημότητα. Έτσι τα επιχειρήματα αποκτούν μεγαλύτερο κύρος (αντικειμενικότητα) και το ύφος εμφανίζεται ουδέτερο (Ενδεικτικά αποσπάσματα)

B4. α)

λέξεις

περίοπτη
επαφή
κυριαρχούν
αποστασιοποίησης
καρποφορήσουν

συνώνυμα

επιφανής, περίβλεπτη
επικοινωνία, συγχρωτισμός
δεσπόζουν, επικρατούν
απομάκρυνσης, απευαισθητοποίησης
ευοδώσουν, αποδώσουν

B4. β)

νέες σύνθετες

αποτύπωμα	εντύπωση
αξιοποιημένη	δραματοποίηση
βαθμοθηρικού	εντυπωσιοθηρικό
προαίρεση	καθαίρεση
εκπροσωπούν	προσωπολαγνεία

Γ

Παραγωγή λόγου

Τίτλος άρθρου: Τα μάρμαρα του Παρθενώνα. Επιστροφή στο «σπίτι»

ή

Αν μιλούσαν οι Καρυάτιδες...

ή

Ο Παρθενώνας... θυμάται

Κ. Θέμα

Ιστορική αναφορά

Στα τέλη του 18^{ου} αιώνα ο πρεσβευτής της Βρετανίας Έλγιν απέσπασε τμήματα (ζωφόρους και αγάλματα) από την Ακρόπολη και τα μετέφερε στο Βρετανικό Μουσείο. Η ελληνική πλευρά διεκδικεί την επιστροφή των Μαρμάρων στο τόπο τους και τη γενέτειρά τους.

Τα βρετανικά επιχειρήματα κατά της επιστροφής των Μαρμάρων

- Αγοράστηκαν νόμιμα με βάση το νόμιμο έγγραφο – φερμάνι του Σουλτάνου.
- Ο σκοπός της απομάκρυνσής τους από την Ελλάδα ήταν η διάσωσή τους από την καταστροφή.
- Οι Έλληνες αδιαφορούσαν για την τύχη των μνημείων και δεν διέθεταν τα προσόντα και τις υποδομές για τη συντήρησή τους.
- Το επίπεδο μόλυνσης της ατμόσφαιρας στην Αθήνα, θα κατέστρεφε τα Μάρμαρα του Παρθενώνα.

Τα ελληνικά επιχειρήματα υπέρ της επιστροφής των Μαρμάρων

- Δεν υπάρχει απόδειξη ότι η αγορά των Μαρμάρων είναι νόμιμη. Ο Έλγιν δεν είχε άδεια. Άλλωστε, οποιαδήποτε αγορά από τον κατακτητή μιας χώρας ισοδυναμεί με κλεπταποδοχή.
- Ο Έλγιν προκάλεσε ζημιές στον Παρθενώνα όταν απέσπασε τα Γλυπτά, στην προσπάθειά του να πάρει, όσο το δυνατόν περισσότερα.
- Η Ελλάδα εκείνη την εποχή δεν είχε τον έλεγχο του εδάφους της. Οι όποιες ελληνικές αντιδράσεις υπήρχαν, καταπνίγονταν. Σήμερα η χώρα μας διαθέτει την υποδομή για τη συντήρηση των Μνημείων.

- Ο ίδιος ο Έλγιν παραδέχθηκε ενώπιον της Βουλής ότι η υγρασία του Λονδίνου προκάλεσε διάβρωση στα Μνημεία. Η μόλυνση της ατμόσφαιρας στην Αθήνα αποτελεί πρόσφατο φαινόμενο.
- Τα Μάρμαρα του Παρθενώνα αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της ελληνικής πολιτισμικής κληρονομιάς. Είναι Μνημεία στενά συνδεδεμένα με την ελληνική αίσθηση ταυτότητας. Αποτελούν τμήμα ενός μνημείου - συμβόλου του ελληνικού κλασικού πολιτισμού, τη στιγμή της ακμής του. Με την επιστροφή των γλυπτών του Παρθενώνα, θα αποκατασταθεί η ενότητα της διακόσμησης και η αρχιτεκτονική συνοχή του Μνημείου.
- Η επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα είναι εκτός των άλλων κι ένα ηθικό ζήτημα, που σχετίζεται με την απόδοση δικαιοσύνης. Η παγκόσμια κοινή γνώμη αναγνωρίζει το δίκαιο του αιτήματος της ελληνικής πλευράς. Αποτελεί χρέος απέναντι όχι μόνο στην ελληνική, αλλά στην παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά η αποκατάσταση του συμβόλου της, δηλαδή του Παρθενώνα (έμβλημα του Ουνέσκο). Στο Βρετανικό Μουσείο τα Γλυπτά του Παρθενώνα δεν αποδίδουν αυτό, για το οποίο δημιουργήθηκαν, δηλαδή να κρατήσουν ζωντανά τα μηνύματα του παρελθόντος στο σήμερα μεταλαμπαδεύοντάς τα στην ελληνική ιστορική συνέχεια (κτήματα ες αεί).